

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci proti obvinenému **B. Š.** pre pokus trestného čin podvodu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a iné, na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2008 v Bratislave o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 24. októbra 2007, sp. zn. BB - 3T 20/2007, rozhodol

takto:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora **sa zamieťa.**

Odôvodnenie:

Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 24. októbra 2007, sp. zn. BB - 3T 20/2007, rozhodol podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a obžalobu podanú prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor), sp. zn. VII/2 Gv 7/05, z 11. septembra 2007 na obvineného B. Š. pre trestný čin spolupáchatelstva falšovania a pozmeňovania peňazí a cenných papierov podľa § 9 ods. 2, § 140 ods. 2, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku v jednočinnom súbehu s pokusom trestného činu podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania

skutku odmietol a vec vrátil prokurátorovi.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal prokurátor sťažnosť, ktorú odôvodnil v osobitnom písomnom podaní.

V odôvodnení podanej sťažnosti prokurátor označil postup Špeciálneho súdu za neprijateľný preto, že nad rámec pôvodného rozhodnutia (uznesením Špeciálneho súdu z 19. júla 2007, sp. zn. BB – 3T 7/2007, bola trestná vec obvineného B. Š. už raz vrátená prokurátorovi) rozšíril svoje požiadavky na doplnenie dokazovania aj o zabezpečenie zvukových záznamov, hoci už v čase prvého rozhodnutia o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi mu bola známa skutočnosť, že súčasťou spisu nie sú zvukové záznamy. Prokurátor v sťažnosti uviedol, že ak Špeciálny súd považoval túto skutočnosť za závažnú procesnú chybu, bolo jeho povinnosťou vytknúť ju už pri prvom vrátení veci.

Podľa názoru prokurátora podstatné je, že obvinený B. Š. sa mal právo vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich. Mal sa právo k nim vyjadriť a ak zvolil spôsob obhajoby spočívajúci v popretí, že by bol osobou, ktorá komunikovala na záznamoch, využil len svoje právo brániť sa spôsobom akým uzná za vhodné. Z týchto dôvodov považoval napadnuté uznesenie za účelové, pretože ak by sa obvinený B. Š. priznal, že bol osobou, ktorej komunikácia je zachytená na záznamoch, s ktorými bol oboznámený, Špeciálny súd by obžalobu neodmietol a vec nevrátil prokurátorovi.

Z týchto dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a Špeciálnemu súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia i konanie mu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožnil s právnymi závermi Špeciálneho súdu týkajúcimi sa posudzovanej veci. Opieral sa pritom o nasledujúce právne úvahy:

v zmysle § 1 Trestného poriadku účelom trestného konania je, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb. Trestný poriadok v súlade s týmto účelom upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

V trestnom konaní nie je namieste žiadna konkurencia ani súťaživosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Spoločným cieľom je účel trestného konania. Tomu je nevyhnutné podriaďovať konanie všetkých orgánov, ktoré sa na ňom aktívne zúčastňujú a riadia ho.

V priebehu trestného konania si každý orgán plní úlohy, ktoré mu Trestný poriadok presne vymedzuje, či už všeobecne pre celé konanie alebo konkrétne v jednotlivých štádiách trestného konania alebo pri vykonávaní jednotlivých úkonov.

Trestný poriadok určuje aj práva a povinnosti osobám, ktoré sa trestného konania na rozdiel od orgánov činných v trestnom konaní a súdov nezúčastňujú ex offo – z úradnej povinnosti, ale preto, že sú k tomu štátnou mocou vyjadrenou aj Trestným poriadkom viac menej donútení. Ide predovšetkým o obvineného, ale aj poškodeného, svedka, zúčastnenú osobu, obhajcov a ďalšie právnické a fyzické osoby.

Medzi základné práva obvineného patrí podľa § 34 ods. 1, veta prvá Tr. por. právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich.

Toto právo je možné naplniť iba ak orgány činné v trestnom konaní a sudy budú plniť svoje úlohy bez zvyšku a v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a predpisov, na ktoré ďalej odkazuje.

Podľa § 231 písm. a/ Tr. por. iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní podať obžalobu po tom, čo náležite využil všetky možnosti prokurátorského dozoru podľa § 230 Tr. por.

Podľa § 235 písm. e/ Tr. por. obžaloba musí obsahovať dôkazy, ktoré prokurátor navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní a zoznam vecných dôkazov, ktoré predkladá súdu s obžalobou, spismi a ich prílohami.

Podľa § 245 ods. 1 Tr. por. ak sa rozhodne prokurátor vo veci, ktorá bola odmietnutá, opäť pre podanie obžaloby, tá sa za podmienok uvedených v § 241 znovu preskúma alebo za podmienok § 243 znovu predbežne prejedná.

Z uvedených citácií vyplýva, že pokiaľ obvinenému prináleží právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, musí byť s takýmito dôkazmi nielen v súlade s ustanovením § 208 ods. 1 Tr. por. oboznámený, ale mu aj musia byť v priebehu trestného konania predložené, aby sa k nim mohol vyjadriť.

Ak sa tak nestane ide o závažné porušenie práva na obhajobu a je to dôvod na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi.

V žiadnom z ustanovení o vrátení veci, ba ani z ustálenej súdnej praxe, nevyplýva povinnosť súdu nahrádzať činnosť prokurátora alebo vyšetrovateľa, ani povinnosť vytknúť všetky pochybenia orgánov činných v prípravnom konaní už pri prvom rozhodnutí o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Najmä nie za predpokladu, keď po prvom rozhodnutí o vrátení veci a splnení pokynov súdu

v ňom uvedených po podaní novej obžaloby, vyjde najavo skutočnosť, ktorá bola síce známa, avšak bez spojitosti s úkonom, ktorý bol vykonaný po prvom vrátení veci, nejavila sa sporná a nevytvárala zákonnú prekážku pre riadne prerokovanie veci súdom na hlavnom pojednávaní.

Na druhej strane je možné súhlasiť s názorom prokurátora, že aj súd by v záujme rýchleho konania bez prieťahov mal vytknúť všetky zistené pochybenia, pokiaľ je to možné naraz už pri prvom rozhodnutí o vrátení veci, v záujme nevytvárať prekážky pre rýchle a zákonné rozhodnutie. Určovať však takýto postup ako povinnosť súdu nad rámec požiadavky rýchlosti konania a stavať ju dokonca nad požiadavku ochrany základných práv a slobôd trestne stíhanej osoby, je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neprípustné.

Ak teda obvinený B. Š. prehlásil, že prepis zvukových záznamov, ktoré nie sú v spise založené a s ktorými nebol obvinený oboznámený (nemal možnosť sa k nim vyjadriť), že nie sú prepisom komunikácie jeho osoby, nešlo a nejde len o súčasť a spôsob jeho obhajoby, ale aj o porušenie jeho práva na obhajobu a zanedbanie povinnosti prokurátora a vyšetrovateľa zadovážiť do spisu všetky dôkazy, ktoré navrhuje vykonať a o ktoré prokurátor opiera obžalobu bez ohľadu na to, za aké ich pokiaľ ide o dôkaznú hodnotu, považuje.

Tejto povinnosti, aby podávaná obžaloba mala všetky náležitosti, sa prokurátor nemôže zbaviť ani vtedy, ak podáva obžalobu opätovne a vec už raz bola predbežne prerokovaná súdom, pretože bez dôkazu (zvukového záznamu, ktorý je originálnym dôkazom a prepis zvukového záznamu je len jeho kópiou), ku ktorému sa doposiaľ nevyjadril obvinený, neboli splnené náležitosti podania obžaloby a nemalo dôjsť k jej prvému a už vôbec nie opakovanému podaniu, a to ani vtedy ak považuje uvedený dôkaz za bezvýznamný, pretože z pohľadu obvineného alebo súdu o bezvýznamný dôkaz ísť nemusí. Citovanej povinnosti prokurátora nezbaví ani jeho prehlásenie uvedené v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu, že kvôli bezvýznamnosti záznamov telekomunikačnej prevádzky nebude trvať na vykonaní tohto dôkazu súdom. Najmä, ak nesplnením uvedenej povinnosti došlo aj

k porušeniu práva na obhajobu obvineného.

Napokon, ak si bol prokurátor vedomý, že v rozpore s ustanovením § 115 ods. 6 a § 235 písm. e/ Tr. por. spis neobsahoval originálne zvukové záznamy telekomunikačnej prevádzky, ktoré navrhoval vykonať ako dôkaz, neskôr sa vzhľadom na podľa neho účelové a opakované odmietnutie obžaloby a vrátenie veci rozhodol nenavrhopovať vykonanie tohto dôkazu na hlavnom pojednávaní pre jeho bezvýznamnosť, nič mu nebránilo postupovať podľa § 239 ods. 1 Tr. por. – podať prípadne novú obžalobu, a tým urýchliť konanie, v ktorom doposiaľ, podľa jeho názoru, nazbieral dostatok iných dôkazov na usvedčenie obvineného B. Š. zo žalovanej trestnej činnosti.

Vzhľadom k tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť prokurátora podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 10. apríla 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.

predseda senátu

Vypracoval: sudca JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: